

Melding

Til:
Fylkestinget

Fra:
Fylkesrådmannen

Finnmark fylkestings myndighet etter konstituering av nyvalgt fylkesting

Det følger av kommuneloven § 7 nr. 1 at valgperioden for et fylkesting er fire år. Dette innebærer at et nyvalgt fylkesting fungerer og kan utøve myndighet fra konstituerende møte i valgåret inntil nytt fylkesting trer i funksjon ved det konstituerende møtet fire år senere, jf. kommuneloven § 17.

I tråd med disse bestemmelsene vil nåværende Finnmark fylkesting fungere inntil konstituerende møte i nyvalgt fylkesting for Troms og Finnmark fylke. Når det gjennomføres fylkestingsvalg i løpet av september måned året før en sammenslåing av fylker blir iverksatt, skal det nyvalgte fylkestinget etter inndelingslova § 27 første ledd kalles inn til konstituerende møte innen utgangen av oktober måned.

Det nyvalgte fylkestinget har imidlertid ikke myndighet til å treffe vedtak som binder de eksisterende fylkestingene i deres siste driftsår før sammenslåingen blir iverksatt. I inndelingslova § 27 annet ledd gjøres det derfor unntak fra kommunelovens regler om fylkestingets funksjonsperiode, slik at funksjonsperiode til fylkestinget utvides i de tilfellene der fylkestingsvalg gjennomføres året før en sammenslåing iverksettes. Inndelingslova § 27 annet ledd lyder:

«Funksjonsperioden for kommunestyra og fylkestinga i dei kommunane og fylkeskommunane som skal slåast saman, varer inntil tidspunktet for iversetjing av samenslåinga eller delinga som nemnt i § 3 andre ledd bokstav b. Deira ansvar og fullmakter er likevel avgrensa til det som er nødvendig for å avslutte verksemda i dei eksisterande einingane.»

Denne bestemmelsen innebærer at Finnmark fylkestings funksjonsperioden varer inntil 1. januar 2020.

Hvilken myndighet har Finnmark fylkesting fra konstituerende møte inntil 1. januar 2020?

Finnmark fylkestings myndighet i perioden etter konstituering av nytt fylkesting i Troms og Finnmark er begrenset til «det som nødvendig for å avslutte verksemda i dei eksisterande einingane».

Inndelingslovens ordlyd og forarbeider gir ikke nærmere veiledning om hva dette innebærer. Kommunal- og moderniseringsdepartementet har i en tolkningsuttalelse av 19. november 2018 gitt uttrykk for sin forståelse av bestemmelsen. Følgende redegjøres for i tolkningsuttalelsen:

«De eksisterende kommunene vil frem til årsskiftet fortsatt bestå som selvstendige rettssubjekter. Dette innebærer at kommunene fortsatt står ansvarlige overfor innbyggerne i kommunen, og for å oppfylle plikter de har som forvaltningsorganer. Slik departementet ser det, må dette bety at de eksisterende kommunestyrene fortsatt må være ansvarlige for den daglige driften i kommunen og for tjenestetilbudet til innbyggerne frem til iverksettingen av sammenslåingen ved årsskifte. De eksisterende kommunene må kunne fatte både administrative og politiske vedtak som er nødvendige for å holde driften i kommunene i gang. Samtidig er kommunene i en avslutningsfase, og når inndelingsloven § 27 andre ledd sier at ansvar og fullmakter til eksisterende kommuner er avgrenset til det som er "nødvendig for å avslutte verksemda", taler det for at det må legges til grunn en lojalitetsplikt mellom eksisterende kommuner og ny kommune. Eksisterende kommuner må derfor i denne perioden unngå å fatte inngripende vedtak som binder ny kommune i unødvendig grad.

Departementet tror det vil være hensiktsmessig at det foretas en nærmere avgrensning av ansvar og fullmakter i denne perioden, der det også gjøres en vurdering av ulike vedtak det kan være aktuelt for kommunen å fatte i denne perioden. En slik avgrensning må gjøres lokalt av sammenslåingskommunene. Sammenslåingskommunene bør derfor aktivt ta stilling til hvilke saker som bør behandles i hvilket kommunestyre de to siste månedene før sammenslåingstidspunktet. Dette for å unngå at det blir en periode hvor det ikke er klart hvilken beslutningskompetanse de respektive kommunestyrene faktisk har.»

Fylkesrådmannen legger etter dette til grunn at Finnmark fylkesting har myndighet til å fatte vedtak knyttet til driften av Finnmark fylkeskommune frem til sammenslåingstidspunktet. Det anbefales at fylkestinget gjør en nærmere vurdering av egen og underliggende organs aktivitet ut 2019, i tråd med departementets vurderinger. Fylkesrådmannen vil fremlegge en egen sak om dette til fylkestingets møte i juni 2019.

Konsekvenser for folkevalgte

Medlemmer i fylkestinget har etter kommuneloven og valgloven en rett og plikt til å fungere i sitt verv hele valgperioden, med mindre vedkommende mister valgbarheten, suspenderes eller fritas

fra sitt verv etter søknad. Det samme gjelder varamedlemmer, samt fylkesordfører og fylkesvaraordfører.

Dette innebærer at medlemmer og varamedlemmer i Finnmark fylkesting, fylkesordfører og fylkesvaraordfører har rett og plikt til å fungere i sine verv i Finnmark fylkeskommune inntil sammenslåingen med Troms fylkeskommune iverksettes.

At medlemmer og varamedlemmer i Finnmark fylkesting velges inn til medlemmer i Troms og Finnmark fylkesting eller i kommunestyre medfører ikke tap av valgbarhet til Finnmark fylkesting etter valgloven. Finnmark fylkesting kan likevel etter søknad innvilge fritak fra verv etter kommuneloven § 15 nr. 2.